

Bruxelles, den 14. november 2025  
(OR. en)

15434/25

FREMP 336  
JAI 1688  
AG 183  
POLGEN 203  
DISINFO 102  
HYBRID 148  
AUDIO 113  
EDUC 447  
JEUN 237  
CULT 129  
COMPET 1162

#### FØLGESKRIVELSE

---

fra: Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen

modtaget: 12. november 2025

til: Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union

---

Komm. dok. nr.: COM(2025) 790 final

---

Vedr.: MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET  
EU-strategien for civilsamfundet

---

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2025) 790 final.

Bilag: COM(2025) 790 final



EUROPA-  
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 12.11.2025  
COM(2025) 790 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,  
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG  
REGIONSUDVALGET**

**EU-strategien for civilsamfundet**

## 1. INDLEDNING

Et åbent civilt råderum med et levende civilsamfund er kernen i vores demokratier. Civilsamfundet spiller en afgørende rolle i vores samfund ved at bidrage til politikudformning, indgå partnerskaber med regeringer om gennemførelse af offentlige politikker, levere social og samfundsmæssig støtte og tjenester, øge bevidstheden om vigtige sociale spørgsmål og repræsentere forskellige grupper i sårbare situationer. Civilsamfundets bidrag er afgørende for at fremme borgernes engagement og demokratiske deltagelse samt en inkluderende offentlig debat, herunder ved aktivt at inddrage unge. Civilsamfundet spiller også en vigtig rolle i den demokratiske magtdeling ved at hjælpe med at overvåge politik og beslutningstagning samt fremme gennemsigtighed og ansvarlighed.

Civilsamfundet arbejder på lokalt, regionalt, nationalt og internationalt plan – både i og uden for EU – og hjælper med at **fremme og beskytte de værdier, der er nedfældet i artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder** (chartret). I erkendelse af civilsamfundets vigtige rolle fastsættes det i de traktater, der danner grundlag for Den Europæiske Union, at EU-institutionerne skal samarbejde med civilsamfundet via en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog og arbejde så åbent som muligt for at sikre civilsamfundets inkluderende og aktive deltagelse<sup>1</sup>.

**Samarbejde med civilsamfundet er en hjørnesten i EU's politikudformning.** Forskellige værktøjer og processer på EU-plan gør det muligt for civilsamfundet at fremlægge sine synspunkter og blive inddraget i udformningen, gennemførelsen, overvågningen og evalueringen af EU's lovgivning og politik, og Kommissionen har etableret en struktureret civilsamfundsdialog på mange politikområder. Desuden yder civilsamfundsorganisationer rådgivning og ekspertise ved at deltage i arbejdet i Kommissionens ekspertgrupper og andre relevante fora. **Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU)** spiller også en central rolle med hensyn til at bringe det organiserede civilsamfunds stemme op på europæisk plan.

For at denne **deltagelse kan være effektiv**, har EU i stigende grad erkendt, at civilsamfundet har brug for et **gunstigt, sikkert og støttende miljø** i hele EU<sup>2</sup>. Dette omfatter **tilstrækkelig beskyttelse** af civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere, der oplever en generel indskrænkning af det civile råderum, og som udsættes for trusler og angreb i forbindelse med deres arbejde<sup>3</sup>. Bæredygtig og gennemsigtig **finansiel støtte** er også afgørende for et blomstrende civilsamfund og for at sikre, at civilsamfundsorganisationerne kan fungere uafhængigt.

På grundlag af de eksisterende rammer og tilsagnet i de [politiske retningslinjer for 2024-2029](#) om at styrke samarbejdet med civilsamfundsorganisationer og sikre, at de støttes og beskyttes i deres daglige arbejde, opstiller EU-strategien for civilsamfundet en række konkrete foranstaltninger på både EU-plan og nationalt plan, herunder for så vidt angår EU's optræden udadtil. Disse foranstaltninger er struktureret omkring tre hovedmål:

---

<sup>1</sup> Artikel 11 i TEU og artikel 15, stk. 1, i TEUF.

<sup>2</sup> Se [2020-strategien for chartret](#), [2022-rapporten om chartret](#), [Europa-Parlamentets 2022-betænkning om indskrænkning af råderummet for civilsamfundet i Europa](#) og [Rådets konklusioner om anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder](#).

<sup>3</sup> Chartrets artikel 11 og 12.

- at styrke et effektivt og meningsfuldt samarbejde med civilsamfundet som partner inden for regeringsførelse
- at sikre et åbent, sikkert og gunstigt civilt råderum ved at yde støtte og beskyttelse til civilsamfundsorganisationer
- at støtte civilsamfundsorganisationer med tilstrækkelig, bæredygtig og gennemsigtig finansiering.

Kommissionen vil etablere en **civilsamfundsplatform**, som vil udgøre en regulær og struktureret ramme for dens samarbejde med civilsamfundsorganisationer på områder, der er relevante for opretholdelsen af EU's værdier, især dem, der arbejder med at fremme demokrati, retsstatsprincippet, lighed og grundlæggende rettigheder i overensstemmelse med de politiske retningslinjer.

Strategien fastlægger også en fælles ramme for at vejlede og styrke Kommissionens samarbejde med civilsamfundsorganisationer. I erkendelse af, at hvert politikområde kan have specifikke krav og forskellige mekanismer for deltagelse, har den ikke til formål at standardisere dem. I stedet opstiller den **et sæt vejledende principper**, der skal fungere som en fælles ramme for gennemførelse af målrettede dialoger med civilsamfundet på tværs af politikområder med fokus på centrale parametre for dialog såsom partnerskab, gennemsigtighed, repræsentation og ansvarlighed. Ved fastlæggelsen af disse principper tager strategien fuldt hensyn til og supplerer de institutionelle mekanismer, der allerede findes, navnlig gennem EØSU.

Strategien har til formål at styrke indsatsen på både EU-plan og nationalt plan i tæt samarbejde med medlemsstaterne og udvidelseslandene<sup>4</sup> for at fremme og opretholde et blomstrende civilt råderum. Den har også til formål at fremme **større sammenhæng mellem EU's interne og eksterne aktiviteter** på dette område. For at nå disse mål er samarbejde mellem EU's institutioner og organer afgørende, herunder Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten), EØSU, EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) og med medlemsstaterne. En sammenhængende tilgang og et stærkt samarbejde vil fremme en følelse af fælles ansvar, som vil gavne samfundet som helhed ved at styrke demokratisk deltagelse, modstandsdygtighed og offentlighedens tillid. Denne strategi supplerer de foranstaltninger, der er fastsat i det **europæiske demokratiskjold**.

Under udarbejdelsen af strategien indsamlede Kommissionen input gennem omfattende høringer af en bred vifte af interessenter<sup>5</sup>. Strategien er også baseret på [en udtalelse fra EØSU](#), input fra medlemsstaterne og udvekslinger med FRA, Europa-Parlamentet og Det Europæiske Regionsudvalg.

<sup>4</sup> Kandidatlande og potentielle kandidatlande til tiltrædelse af EU vil blive integreret i relevante foranstaltninger og associeret på samme måde som medlemsstaterne i strategien. Strategien anerkender det civile råderum i medlemsstaterne og udvidelseslandene som et kontinuum og et fælles rum.

<sup>5</sup> Disse høringer omfattede en offentlig høringsundersøgelse, en Eurobarometerundersøgelse og målrettede høringsmøder med civilsamfundsorganisationer, donorer, internationale organisationer og nationale menneskerettighedsinstitutioner. Kommissionen hørte ungdomscivilsamfundsorganisationer inden for rammerne af Kommissionens ungdomstjek.

## 2. CIVILSAMFUNDET SOM PARTNER INDEN FOR REGERINGSFØRELSE: STYRKELSE AF EFFEKTIV OG MENINGSFULD SAMARBEJDE

Civilsamfundet bidrager til mere **effektiv, inklusiv og repræsentativ politikudformning på europæisk, nationalt og lokalt plan**. Det er et vigtigt element i en robust og inklusiv politikudformningsproces at sikre, at civilsamfundsorganisationer kan deltage meningsfuldt i det offentlige liv og bidrage med deres synspunkter gennem gennemsigtige processer.

I forbindelse med strategien forstås **civilsamfundsorganisationer** bredt som alle **ikkestatslige, upartiske, uafhængige, upartiske og ikkevoldelige organisationer**, hvorigennem folk forfølger og forsvare fælles mål og idealer<sup>6</sup>. De er selvstyrende enheder, der er uafhængige af staten eller forretningsinteresser, og spænder fra uformelle over halvformelle til formelle grupper, og kan være medlemsbaserede, sagsbaserede eller serviceorienterede<sup>7</sup>. De kan operere på lokalt, regionalt, nationalt og internationalt plan og ledes af frivillige og/eller lønnet personale.

**Menneskerettighedsforkæmpere** forstås generelt som enkeltpersoner, grupper og samfundsorganer, der fremmer og beskytter universelt anerkendte menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, herunder børns rettigheder<sup>8</sup>.

Strategien fokuserer på civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere. Samarbejde med arbejdsmarkedets parter (f.eks. repræsentanter for arbejdsgivere og arbejdstagere) er ikke omfattet af strategien på grund af deres særlige status i henhold til EU-retten som anerkendt i artikel 154 i TEUF.

I overensstemmelse med EU's værdier **omfatter strategien ansvarlige, uafhængige og gennemsigtige civilsamfundsorganisationer**, som deler og fungerer i overensstemmelse med EU's tilsagn om at respektere den menneskelige værdighed, frihederne, demokrati, ligestilling, retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder.

Europæerne anerkender tydeligt civilsamfundsorganisationernes bidrag, idet 87 % af respondenterne i [Eurobarometerundersøgelsen 2023](#) mente, at disse organisationer spiller en vigtig rolle i at fremme og beskytte demokratiet og andre EU-værdier, såsom respekt for de grundlæggende rettigheder, herunder ved at fremme en velinformeret og pluralistisk demokratisk debat. 42 % af respondenterne til [Eurobarometerundersøgelsen 2025](#) mente, at afsløring af korruption var det vigtigste arbejdsområde for civilsamfundet, efterfulgt af forsvar af individuelle rettigheder (41 %), levering af tjenesteydelser (39 %) og overvågning af regeringens handlinger (28 %).

<sup>6</sup> Se [Kommissionens henstilling \(EU\) 2023/2836](#) om fremme af inddragelse og effektiv deltagelse af borgere og civilsamfundsorganisationer i den offentlige politikudformning, [retningslinjer for EU's støtte til civilsamfundet i udvidelsesregionen 2021-2027](#) og meddelelse fra Kommissionen [om demokratiets rødder og bæredygtig udvikling: EU's engagement i civilsamfundet på området eksterne forbindelser](#). Begrebet "civilsamfundsorganisationer", der anvendes i denne strategi, er ikke en juridisk bindende definition, og der kan gælde specifikke krav i henhold til EU-retten vedrørende organisationer, der er omhandlet i denne meddelelse, f.eks. i henhold til EU's [finansforordning](#).

<sup>7</sup> Eksempler herpå er græsrodsorganisationer, religiøse organisationer, NGO'er, velgørende organisationer, fonde, ungdoms- og sociale bevægelser samt kooperativer.

<sup>8</sup> I strategien henviser udtrykket "civilsamfundsorganisationer" til både civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere, men omfatter ikke de personer eller grupper, der begår eller fremmer vold. Se punkt 2 og 3 i "[EU Guidelines on Human Rights Defenders](#)" og betragtning 11 til [EU-direktivet om bekæmpelse af SLAPP](#).

## 2.1. Styrkelse af samarbejde og dialog med civilsamfundet

Civilsamfundet spiller en vigtig rolle med hensyn til at yde rådgivning, støtte og ekspertise **i udviklingen og gennemførelsen af EU's lovgivning og politikker** på tværs af en lang række sektorer såsom landbrug, samhørighedspolitik, kultur, socialpolitik, uddannelse og ungdom, retlige og indre anliggender, forbrugerbeskyttelse, konkurrencepolitik, medier og digital politik, migration og asyl, forskning og innovation, klima og miljø, mobilitet, handel og bæredygtig udvikling, humanitær bistand og internationalt samarbejde samt udvidelsespolitik. Mere generelt bidrager det til at fremme og beskytte de rettigheder, der er nedfældet i chartret<sup>9</sup>, forebygge og bekæmpe forskelsbehandling, fremme aktivt medborgerskab og tilskynde unge til at deltage i demokratiske processer. Det bidrager også til at fremme samfundets beredskab og modstandsdygtighed<sup>10</sup>. Det er en vigtig partner i overvågningen af gennemførelsen af og fremskridtene med tiltrædelsesreformer og -forhandlinger i forbindelse med udvidelsen.

Der findes **forskellige samarbejds mekanismer** på EU-plan, hvilket gør det muligt for civilsamfundsorganisationer at bidrage gennem hele den politiske beslutningsproces på tværs af alle politikområder fra de indledende forberedelsesfaser af initiativer til gennemførelsesfasen. F.eks. fungerer portalen Deltag i debatten som modtagelsessted for alle bidrag til lovgivningsforslag, evalueringer, kvalitetskontroller og meddelelser gennem offentlige høringer.

Kommissionen anvender en lang række **høringsmidler** til sit samarbejde med civilsamfundsorganisationer. Ud over [værktøjskassen til bedre regulering](#) indebærer dette formelle dialogstrukturer såsom **gennemførelsesdialoger**, **ungdomspolitiske dialoger**, **rådgivende udvalg** samt **ekspertgrupper** og andre fleksible ordninger (f.eks. ad hoc-fokusgrupper om specifikke spørgsmål eller via interessentplatforme og -netværk). På nationalt plan kan [EU-Netværket for lokalpolitikere](#), der forvaltes i fællesskab af Kommissionen og Regionsudvalget, og [Europe Direct-centrene](#) bidrage til at skabe kontakt til og samarbejde med civilsamfundet lokalt. Kommissionen og EU-delegationerne samarbejder også regelmæssigt med civilsamfundsorganisationer i udvidelseslande og tredjelande.

**Særlige civilsamfundsdialoger** findes på forskellige politikområder. F.eks. sikres en struktureret civilsamfundsdialog inden for beskæftigelses- og socialpolitikker gennem [det europæiske semester](#)-processen, og civilsamfundsorganisationerne er nøglepartnere i gennemførelsen af [den europæiske søjle for sociale rettigheder](#). Civilsamfundsdialoger omfatter undertiden også specifikke, sektorspecifikke interessenter. F.eks. organisationer, der repræsenterer lokalsamfund i landdistrikter via [pagten for landdistrikterne](#) under visionen for landbrug og fødevarer, eller dialog med religiøse eller konfessionsløse grupper, der er oprettet i henhold til artikel 17 i TEUF. Den [europæiske handicapplatform](#) støtter samarbejdet med medlemsstaterne og civilsamfundet om gennemførelsen af [strategien for rettigheder for personer med handicap](#), og [EU's platform for børns deltagelse](#) fremmer børns ret til at blive hørt i beslutningsprocesser og støtter civilsamfundet i at fremme børns deltagelse<sup>11</sup>.

<sup>9</sup> Se f.eks. [årsberetning for 2022 om anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder](#).

<sup>10</sup> [Fælles meddelelse](#) om EU-strategien for en beredskabsunion.

<sup>11</sup> Andre eksempler omfatter [det nye europæiske Bauhaus](#), Det Rådgivende Udvalg for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder, [EU's gruppe af interessenter på ungdomsområdet](#), [EU's civilsamfundsplatform mod menneskehandel](#), [ekspertgruppen om migranternes synspunkter inden for](#)

Civilsamfundsplatformen, som vil blive operationel fra 2026, vil styrke **dialogen om EU's værdier**. Den vil give en **regulær og struktureret ramme** for dialog om beskyttelse og fremme af EU's værdier, strømlining og styrkelse af samarbejdet om grundlæggende rettigheder, demokrati, ligestilling og retsstatsprincippet samt give plads til at tackle de udfordringer, som civilsamfundsorganisationer, der arbejder på disse områder, står over for<sup>12</sup>. Platformen vil lette udvekslinger om strategiens mål om at styrke samarbejdet, støtten og beskyttelsen og give mulighed for rettidige og meningsfulde input til politikudvikling og om finansiering.

For at øge synligheden og tilgængeligheden af oplysninger og gøre det lettere for civilsamfundsorganisationer at engagere sig vil Kommissionen oprette **et websted** for civilsamfundsplatformen, hvor den vil offentliggøre oplysninger og ressourcer om platformens arbejde samt oplysninger om Kommissionens dialoger med civilsamfundet på tværs af andre politikområder. Dette vil gøre det nemt for organisationer at finde oplysninger, datoer, krav til deltagelse og muligheder for at udtrykke interesse for at deltage i forskellige dialoger.

Som en del af platformen vil Kommissionen sammen med EØSU tilrettelægge et **årligt topmøde** for at udvikle synergier mellem igangværende dialoger og drøfte strategiske prioriteter.

Platformen vil være smidig og tilpasningsdygtig og udformet til at kunne reagere på skiftende behov og prioriteter. Ved udviklingen af platformens funktion vil Kommissionen trække på eksisterende bedste praksis inden for Kommissionen samt ekspertisen hos relevante interessenter, navnlig EØSU og FRA's [platform for grundlæggende rettigheder](#). Med tiden kan platformen udvides til at omfatte andre politikområder.

## ***2.2. Vejledende principper for en effektiv og meningsfuld dialog med civilsamfundet***

Høringer af interessenter har fremhævet, at selv om der findes mange vigtige strukturer for inddragelse, bør der tilstræbes **større sammenhæng** mellem dem. I erkendelse af, at dialog altid skal tilpasses specifikke mål og sektorspecifikke behov for at være effektiv og meningsfuld, indeholder strategien **10 vejledende principper for dialogen mellem Kommissionen og civilsamfundet**<sup>13</sup>.

Disse vejledende principper skal tjene som en fælles ramme for gennemførelse af dedikerede dialogmekanismer med civilsamfundsorganisationer på tværs af politikområder og gælder for både Kommissionen og civilsamfundsorganisationerne. Det er vigtigt, at civilsamfundsorganisationerne selv sikrer, at deres egne metoder og strukturer er **gennemsigtige, ansvarlige og i overensstemmelse med EU's værdier**, således at deres deltagelse i en sådan dialog er ansvarlig og baseret på fælles standarder og respekterer EU-

---

[migration, asyl og integration](#), [civilsamfundsforummet om narkotika](#), [menneskerettighedsforummet mellem EU og NGO'er](#), [handelsdialog med civilsamfundet](#), [civilsamfundsforummet mod racisme](#), [EU's platform for ofres rettigheder](#), [den europæiske romaplatform](#) og [Den Rådgivende Gruppe for Forbrugerpolitik](#).

<sup>12</sup> Se de seneste data fra f.eks. [Agenturet for Grundlæggende Rettigheder](#), "[Protecting civil society – Update 2023](#)", [FRA's høringer om det civile råderum 2024 – hovedkonklusioner](#) og [faktuel sammenfattende rapport](#) om høringer i forbindelse med EU's civilsamfundsstrategi (Factual summary report).

<sup>13</sup> Disse principper bør være retningsgivende for dialogmekanismer med civilsamfundsorganisationer, idet det anerkendes, at der findes mange andre former for inddragelse, såsom europæiske borgerinitiativer, offentlige høringer, åben innovation, borgervidenskab eller repræsentative deltagelsesbaserede processer.

institutionernes roller og vejledningen for modtagelse af finansiering<sup>14</sup>. Disse principper bygger på input fra forskellige høringer, EU-politikkdokumenter og -anbefalinger, eksisterende bedste praksis i EU samt standarder og praksis, der er udviklet på internationalt plan<sup>15</sup>.

### **10 vejledende principper for dialog med civilsamfundet**

- 1) **Partnerskab**: Samarbejdet bør byde civilsamfundets proaktive bidrag velkommen som en partner med hensyn til at udforme dialogen, fastsætte prioriteter og dagsordener, fastlægge mål eller evaluere resultater.
- 2) **Fuldstændighed**: Dialogen bør tilstræbe at tilskynde til civilsamfundets deltagelse i de forskellige faser af politikudformningen.
- 3) **Forudsigelighed og regelmæssighed**: Dialogen bør indgå i en forudsigelig og regelmæssig proces og have passende frister for bidrag.
- 4) **Gennemsigtighed**: Der bør sikres klar kommunikation om procedurer, mål, frister og deltagelseskriterier samt rettidig og tilstrækkelig adgang til relevante dokumenter i overensstemmelse med gældende retlige krav.
- 5) **Repræsentation**: Udvælgelsen af deltagere bør baseres på organisationernes uafhængighed, legitimitet, repræsentativitet og ekspertise samt deres overholdelse af EU's værdier.
- 6) **Inklusion**: Dialogen bør tilstræbe at inddrage et tilstrækkeligt bredt spektrum af organisationer, der afspejler en sektoriel og geografisk balance og tager behørigt hensyn til organisationer, der repræsenterer grupper, som er underrepræsenterede, marginaliserede eller befinder sig i sårbare situationer.
- 7) **Tilgængelighed**: Dialoger, uanset om de finder sted online eller offline, bør udformes og gennemføres med passende teknologiske værktøjer med henblik på at fjerne tilgængelighedsbarrierer og muliggøre fuld og lige deltagelse.
- 8) **Ansvarlighed**: Feedback om, hvordan dialogen bidrager til politiske fremskridt, bør fremme gensidigt ansvar og tillid.
- 9) **Ressourcer**: Hvor det er relevant, bør der stilles finansiel eller logistisk støtte til rådighed for at muliggøre deltagelse, idet der tages hensyn til græsrodsorganisationers og lokalsamfundsbaseorganisationers behov for at sikre, at de ikke udelukkes på grund af begrænsede midler.
- 10) **Sikkerhed**: Der bør være sikkerhedsforanstaltninger på plads for at sikre, at organisationer kan deltage sikkert i dialogen, herunder gennem passende foranstaltninger til beskyttelse af personoplysninger og fortrolighed.

Disse principper afspejler de centrale parametre for borgerinddragelse, der er fastsat i [Kommissionens henstilling \(EU\) 2023/2836](#), som også opfordrer medlemsstaterne til at skabe større muligheder for, at borgere og civilsamfundsorganisationer kan deltage

<sup>14</sup> Se Kommissionens offentliggjorte [vejledning](#).

<sup>15</sup> [Faktuel sammenfattende rapport](#), Kommissionens henstilling (EU) 2023/2836, EØSU's udtalelse SOC/840-EESC-2025, [Europarådets generalsekretærs køreplan](#) om Europarådets samarbejde med civilsamfundet 2024-2027, SG/Inf(2023)28, Europarådets INGO-konference, [kodeks for god praksis](#) for civilsamfundets deltagelse i beslutningsprocessen, [Open Government Partnership Participation and Co-Creation Standards](#) og [OECD Working Papers on Public Governance nr. 81](#).

effektivt i den offentlige politikudformning på lokalt, regionalt og nationalt plan. Som reaktion på henstillingen har flere medlemsstater taget skridt til at sikre dens gennemførelse, herunder ved at etablere nye institutionelle rammer og platforme for dialog med civilsamfundet, udarbejde retningslinjer for høringer under beslutningsprocessen, have regelmæssig dialog med civilsamfundet på tværs af politikområder og mere systematisk sikre civilsamfundets deltagelse i høringsprocesser<sup>16</sup>.

**Der er gjort vigtige fremskridt**, men civilsamfundsorganisationerne rapporterer stadig om visse mangler, og efter næsten to år siden vedtagelsen af denne henstilling er der behov for **yderligere dataindsamling og opfølgning** på dens gennemførelse. Kommissionen vil derfor yderligere **støtte kapacitetsopbygning på nationalt plan** med henblik på gennemførelsen af henstillingen og organisere udvekslinger med medlemsstaterne i samarbejde med EØSU og FRA. Disse vil fokusere på at styrke inddragelsen, støtten og beskyttelsen af civilsamfundet på nationalt plan.

Kommissionen planlægger også at øge sit samarbejde med civilsamfundet gennem forskellige platforme og initiativer. Den vil inddrage unge og organisationer i forskellige ungdomsfora, tilskynde civilsamfundet til at deltage i debatter på borgerinddragelsesplatformen og forbinde civilsamfundet med borgernes input fra de europæiske borgerpaneler for at bidrage til udformningen af EU's politikker.

Civilsamfundet er en væsentlig aktør i udvidelsesdagsordenen. For en kommende EU-medlemsstat bidrager et levende civilsamfund til tiltrædelsesprocessen. Inddragelsen af civilsamfundet i udvidelsesprocessen kan bidrage til at uddybe borgernes forståelse af de reformer, der er nødvendige for at opfylde betingelserne for tiltrædelse. Med henblik på at styrke civilsamfundets deltagelse i disse processer vil Kommissionen lede arbejdet med at institutionalisere og standardisere høringen af civilsamfundsorganisationer i de enkelte lande i forbindelse med forberedelsen af møder i relevante organer under associeringsaftalerne samt opfølgningen og overvågningen heraf.

***Kommissionen vil:***

- oprette en civilsamfundsplatform for at styrke sit samarbejde med civilsamfundsorganisationer, der er aktive inden for fremme og beskyttelse af EU's værdier, med mulighed for at udvide til andre politikområder over tid
- arrangere et årligt topmøde for civilsamfundsplatformen sammen med EØSU
- fremme anvendelsen af de 10 vejledende principper for dialog med civilsamfundet
- samarbejde med civilsamfundet gennem Kommissionens formands ungdomsrådgivende udvalg, EU's gruppe af interessenter på ungdomsområdet, EU's ungdomsdialog og de ungdomspolitiske dialoger og fremme deltagelsen af civilsamfundet i de debatter, der fremmes på platformen for borgerinddragelse
- samarbejde med civilsamfundet omkring de europæiske borgerpaneler som en måde at bygge bro mellem civilsamfundsorganisationer og borgernes inddragelse i udformningen af EU's politikker

<sup>16</sup> I Tjekkiet, Danmark, Tyskland, Irland, Frankrig, Portugal, Letland og Finland er der f.eks. blevet oprettet flere rådgivende organer, der omfatter civilsamfundsorganisationer, for at rådgive regeringen på forskellige områder (f.eks. børns rettigheder, ældres rettigheder, nationale mindretal og LGBTIQ+-ligestilling).

- støtte national kapacitetsopbygning og tilrettelægge udvekslinger med medlemsstaterne om Kommissionens henstilling (EU) 2023/2836 om civilsamfundets deltagelse i samarbejde med relevante aktører, herunder EØSU og FRA
- institutionalisere og standardisere nationale høringer af civilsamfundsorganisationer i forbindelse med forberedelsen af møder i relevante organer under associeringsaftalerne samt opfølgning og overvågning heraf.

***Medlemsstaterne opfordres til at:***

- styrke samarbejdsmekanismer og -politikker i overensstemmelse med de principper, der er fastlagt i strategien, herunder ved at tage yderligere skridt til fuldt ud at gennemføre Kommissionens henstilling (EU) 2023/2836 for så vidt angår civilsamfundsorganisationers effektive deltagelse.

### **3. STØTTE OG BESKYTTELSE: SIKRING AF ET ÅBENT, SIKKERT OG GUNSTIGT CIVILT RÅDERUM**

Et blomstrende civilt råderum<sup>17</sup> kræver et **gunstigt retligt, administrativt og lovgivningsmæssigt miljø**, hvor civilsamfundsorganisationer støttes og styrkes, og hvor de er beskyttet og kan operere frit. Ifølge en [Eurobarometerundersøgelse fra 2024](#) mener 86 % af europæerne, at det er vigtigt, at medier og civilsamfundsorganisationer på tværs af medlemsstaterne kan operere frit og uden pres. Opretholdelse af et sådant frit og gunstigt miljø kræver **overvågning** og **effektive reaktioner**, når der opstår trusler eller angreb.

Støtte til et levende civilsamfund er fortsat centralt i Kommissionens arbejde på tværs af alle politikområder – en forpligtelse, der afspejles i forskellige strategier og politikdokumenter<sup>18</sup>. Den [årlige rapport for 2022 om anvendelsen af chartret](#) fokuserede på det civile råderum, kortlagde eksisterende foranstaltninger og identificerede mangler og områder med forbedringspotentialer, og blev suppleret af Rådets konklusioner om emnet<sup>19</sup>.

Der blev fremsat flere foranstaltninger for at beskytte det civile råderum. Ved f.eks. at adressere systemiske barrierer, der hindrer grænseoverskridende samarbejde mellem civilsamfundsorganisationer har [handlingsplanen for den sociale økonomi](#) og [Rådets henstilling om udvikling af socialøkonomiske rammebetingelser](#) til formål at styrke civilsamfundsorganisationer ved at øge deres kapacitet, synlighed og indflydelse i den sociale økonomi. Kommissionen har også taget konkrete skridt til at skabe et mere støttende miljø for civilsamfundet, herunder foranstaltninger til at sikre retfærdig beskatning af velgørende organisationer og beskytte deres adgang til finansielle tjenesteydelser. F.eks. er der i forbindelse med den nyligt vedtagne [forordning om](#)

<sup>17</sup> Civilt råderum henviser til "det miljø, der gør det muligt for personer og grupper – eller "civilrumaktører" – at deltage meningsfuldt i det politiske, økonomiske, sociale og kulturelle liv i deres samfund" (FN's "[Guidance Note on Protection and Promotion of Civic Space](#)") eller "det sæt retlige, politiske, institutionelle og praktiske betingelser, som ikkestatslige aktører har brug for for at få adgang til oplysninger, udtrykke sig, tilslutte sig, organisere sig og deltage i det offentlige liv" (OECD, "[The Protection and Promotion of Civic Space](#)").

<sup>18</sup> Se [strategien fra 2020 til styrkelse af anvendelsen af chartret om grundlæggende rettigheder i EU](#), [handlingsplanen fra 2020 for europæisk demokrati](#) og konkrete eksempler såsom [strategierne for en Union med lige muligheder](#), [det nye europæiske Bauhaus](#) og [forbrugerdagsordenen 2025-2030](#).

<sup>19</sup> [Rådets konklusioner om anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder](#).

[bekæmpelse af hvidvask af penge](#) indført foranstaltninger for at sikre, at civilsamfundsorganisationer ikke nægtes finansielle tjenesteydelser, såsom bankkonti, udelukkende fordi de opererer i lande, der anses for at udgøre en høj risiko for hvidvask af penge<sup>20</sup>.

### **3.1. Forståelse af barrierer og trusler: overvågning af det civile råderum**

Interessenter rapporterer om foranstaltninger, der efter deres opfattelse **begrænser det miljø**, som civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere opererer i<sup>21</sup>. Disse kan omfatte uforholdsmæssige og byrdefulde registreringskrav, urimelige skatte- eller regnskabsaflæggelsesregler, manglende adgang til finansiering, unødige hindringer for at modtage finansielle tjenesteydelser og retlige krav, der begrænser grænseoverskridende aktiviteter.

Nogle civilsamfundsorganisationer rapporterer også i stigende grad om, at de står over for en række **trusler og angreb**, herunder angreb på deres personale eller lokaler, smæde- og desinformationskampagner eller strategiske retssager mod offentligt engagement (SLAPP). Forsøg på uretmæssigt at opløse foreninger, nedlæggelse af dialogstrukturer, skønsmæssig indefrysning eller nedskæring af finansiering eller ulovlige overvågningsforanstaltninger vækker også bekymring i civilsamfundet. Tværnational undertrykkelse fra tredjelande er et voksende fænomen, der især rammer menneskerettighedsforkæmpere<sup>22</sup>. Den grænseoverskridende karakter af en sådan undertrykkelse skaber betydelige hindringer for berørte menneskerettighedsforkæmpere, når de indgiver klager, søger beskyttelse eller søger retfærdighed. I den forbindelse står de ofte over for specifikke hindringer i forbindelse med rejsedokumenter og visumkrav<sup>23</sup> samt administrative forhindringer og forsinkelser.

Dette kan have en **afsmittende virkning**, hvilket kan få civilsamfundsorganisationerne til at begrænse deres engagement og afskrække dem fra fuldt ud at udfylde deres roller. Desuden påvirker det i uforholdsmæssig høj grad civilsamfundsorganisationer, der arbejder med emner vedrørende demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder, samt grupper, der er underrepræsenterede, marginaliserede og befinder sig i sårbare situationer<sup>24</sup>. Håndtering af disse udfordringer kræver en sammenhængende og omfattende tilgang fra EU og medlemsstaterne.

En effektiv **overvågning af det civile råderum** er afgørende for at støtte og beskytte civilsamfundsorganisationerne i deres arbejde. En klar identifikation af risici og trusler kan resultere i konkrete opfølgende foranstaltninger fra de aktører, der er rustet til at yde støtte – både **forebyggende** (som reaktion på tidlige advarselssignaler) og **reaktive** (i lyset af faktiske trusler eller angreb). Sådanne foranstaltninger kan omfatte offentlige erklæringer, der fordømmer skadelig udvikling og udtrykker støtte til

---

<sup>20</sup> Artikel 21, stk. 3, i og betragtning 53 til [forordning \(EU\) 2024/1624](#).

<sup>21</sup> [FRA's høringer om det civile råderum 2024 – hovedkonklusioner](#) og [faktuel sammenfattende rapport](#).

<sup>22</sup> Udtrykket "tværnational undertrykkelse" henviser til en form for politisk undertrykkelse, der udøves af en stat uden for dens grænser, se f.eks. [FN's Højkommissariat for Menneskerettigheders briefing om tværnational undertrykkelse](#).

<sup>23</sup> Se f.eks. EU's [visumhåndbog](#), som giver specifik vejledning til at bistå menneskerettighedsforkæmpere.

<sup>24</sup> Se f.eks. [Europa-Parlamentets beslutning 2021/2103\(INI\)](#) og [FRA, "Protecting civil society – Update 2023"](#).

civilsamfundsorganisationers arbejde, finansiering af psykologisk støtte, juridisk rådgivning og nødfinansiering.

Kommissionen har udviklet sine egne overvågnings- og vurderingsværktøjer, der også fokuserer på aspekter vedrørende det civile råderum. I henhold til [rapporter om retsstatsprincippet](#) overvåger Kommissionen udviklingen i alle medlemsstater og visse udvidelseslande, fremhæver både positive og negative udviklinger i forhold til det civile råderum og fremsætter specifikke henstillinger, hvor det er relevant. For udvidelseslandene overvåges sådanne oplysninger også som led i den årlige udvidelsespakke<sup>25</sup>.

Kommissionen modtager også oplysninger om de udfordringer, som civilsamfundsorganisationer står over for, på ad hoc-basis gennem sit eget samarbejde med civilsamfundet. Desuden yder Kommissionen finansiel støtte under programmer til flere projekter ledet af konsortier af civilsamfundsorganisationer, der udfører overvågning af det civile råderum i og uden for EU<sup>26</sup>.

Kommissionen er endvidere afhængig af overvågningsaktiviteter, der udføres af andre aktører, herunder nationale menneskerettighedsinstitutioner og internationale organisationer<sup>27</sup>. FRA spiller en afgørende rolle på dette område ved at [offentliggøre rapporter om det civile råderum](#), fremhæve lovende praksis, støtte udveksling mellem internationale og nationale aktører og fremsætte henstillinger på dette område.

### 3.2. Reaktioner på EU-plan

Flere EU-retsakter bidrager direkte til beskyttelsen af civilsamfundsorganisationer i EU. F.eks. [direktivet om bekæmpelse af SLAPP](#) og [henstillingen](#) indeholder proceduremæssige garantier til beskyttelse af personer, der deltager i offentlig debat, herunder civilsamfundsorganisationer, mod åbenbart grundløse krav eller misbrug af retssystemet. For at støtte gennemførelsen vil Kommissionen støtte **uddannelse af retsvæsenets aktører** om SLAPP-sager rettet mod civilsamfundsorganisationer og retssager om chartret, navnlig for så vidt angår forenings-, ytrings- og forsamlingsfrihed.

Kommissionen støtter flere beskyttelsesforanstaltninger, der gennemføres af særlige initiativer led af civilsamfundsorganisationer. En vigtig EU-finansieret foranstaltning under [programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier](#) er brugen af **finansiel støtte til tredjeparter**, der giver civilsamfundsorganisationer, der modtager EU-midler, mulighed for at fungere som formidlere, der kan opbygge kapacitet og fordele midler til mindre eller græsrodsbaserede civilsamfundsorganisationer, herunder dem, der kan have behov for at reagere på akutte eller uventede situationer eller nødsituationer. EU har også for nylig iværksat en indkaldelse af forslag for at styrke det europæiske netværk for faktatjek, herunder en beskyttelsesordning mod chikane, idet det anerkendes, at faktatjekmiljøet i stigende grad angribes, anklages for censur og udsættes for intimidering.

<sup>25</sup> Se [EU's udvidelsespakke](#), der omfatter Albanien, Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Montenegro, Nordmakedonien, Serbien, Georgien, Republikken Moldova, Ukraine og Tyrkiet.

<sup>26</sup> Se f.eks.: projektet [Monitoring Action for Civic Space \(MACS\)](#), [årsrapporten om status med hensyn til retningslinjerne for EU's støtte til civilsamfundet i udvidelsesregionen](#), [CSO Meter](#) og [EU-systemet for et gunstigt miljø for civilsamfundet](#).

<sup>27</sup> Se f.eks. [databasen om retsstatens tilstand i Europa](#), som vedligeholdes af det europæiske netværk af nationale menneskerettighedsinstitutioner, den globale overvågning, der foretages af [Civicus](#), [2024-rapporten fra FN's Højkommissariat for Menneskerettigheder om det civile råderum](#), [Open Government Partnerships uafhængige rapporteringsmekanisme](#) og [Europarådets platform for journalisters sikkerhed](#).

I forbindelse med **udvidelse og tiltrædelse** er det fortsat afgørende at fremme et befordrende miljø og sikre civilsamfundsorganisationerne en stærkere og mere meningsfuld rolle. Ved vurderingen af de demokratiske institutioners funktionsmåde undersøges også det miljø, som civilsamfundsorganisationerne opererer i. Vedtagelsen i 2020 af [den reviderede udvidelsesmetodologi](#) understreger, at alle centrale reformer i udvidelseslandene bør gennemføres på en fuldstændig gennemsigtig og inklusiv måde med inddragelse af interessenter. I overensstemmelse med denne reviderede metodologi skal kandidatlandene udarbejde en plan for de demokratiske institutioners funktionsmåde, der skitserer specifikke foranstaltninger, som styrker et gunstigt miljø for civilsamfundet.

### **3.3. Beskyttelse af det civile råderum på nationalt plan**

**Medlemsstaterne spiller en afgørende rolle i forbindelse med iværksættelse og beskyttelse af det civile råderum** på nationalt, lokalt og græsrodsniveau og er ofte de første til at yde konkret støtte til civilsamfundsorganisationer, der er i fare. Samarbejdet med medlemsstaterne om at fremme et sikkert, støttende og gunstigt miljø for civilsamfundsorganisationer i hele EU er derfor en vigtig prioritet for Kommissionen.

I Kommissionens henstilling (EU) 2023/2836 opfordres medlemsstaterne til at overvåge udviklingen i det civile råderum ved hjælp af klare indikatorer og strukturerede rapporteringsrammer. Heri opfordres medlemsstaterne til at fremme samarbejdet og koordinationen mellem alle relevante interessenter, lette adgangen til særlige procedurer eller kanaler til indberetning af trusler og angreb samt systematisk dokumentere og analysere det miljø, som civilsamfundsorganisationer arbejder i. Flere medlemsstater har reageret på Kommissionens henstilling ved at vedtage **foranstaltninger til at styrke det civile råderum på nationalt plan**. Disse omfatter udarbejdelse af særlige nationale strategier for at styrke samarbejdet om civilt engagement mellem borgere, civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder. Nogle har iværksat projekter for at mindske den administrative byrde i forbindelse med udøvelsen af forsamlings- og foreningsfriheden eller har indført særlige skattefordele og andre incitamenter til finansiering af civilsamfundsorganisationer<sup>28</sup>.

Flere medlemsstater har også indført **foranstaltninger til beskyttelse af civilsamfundsorganisationer**, herunder gennem det generelle system af retsmidler, der er tilgængelige i de nationale forvaltnings-, civil- og strafferetlige systemer. Nogle har oprettet eller støtter **dedikerede rådgivningstjenester**, der specifikt fokuserer på (online)had og forskelsbehandling<sup>29</sup>. Nationale uafhængige organer og institutioner – navnlig nationale menneskerettighedsinstitutioner, ligestillingsorganer og ombudsmænd – kan spille en afgørende rolle i beskyttelsen af civilsamfundsorganisationer på nationalt plan ved at styrke deres stemme, øge offentlighedens bevidsthed og støtte kapacitetsopbygningsindsatsen. Disse tiltag er **en klar investering** i at sikre et gunstigt miljø for civilsamfundet og i at reagere, når de er i fare.

---

<sup>28</sup> Se f.eks. Tjekkiets nationale [strategi](#) for samarbejdet mellem den offentlige forvaltning og ikkestatslige nonprofitorganisationer 2021-2030 og dets regeringsråd for ikkestatslige nonprofitorganisationer, Tysklands føderale [strategi](#) for borgerdeltagelse og dets agentur for borgerdeltagelse og frivilligt arbejde, Danmarks [civilsamfundsstrategi](#) 2022-2025, Finlands [civilsamfundsstrategi](#) og rådgivende [udvalg](#) for civilsamfundspolitik og Portugals platform for civilsamfundsorganisationer/Borgerhuset.

<sup>29</sup> Se f.eks. Tysklands føderalt finansierede projekter REspect! og Hate Aid, samarbejdsalliancer og den føderale infrastruktur "[toneshift – Network against Online Hate and Disinformation](#)".

### 3.4. Styrkelse af støtte og beskyttelse

Selv om der er gjort betydelige fremskridt på både EU-plan og nationalt plan, opfordrer interessenter til en mere koordineret tilgang til beskyttelse af civilsamfundsorganisationer, og der er behov for en stærkere og mere koordineret indsats på medlemsstatsplan, EU-plan og internationalt plan for at overvåge udviklingen, der påvirker civilsamfundsorganisationer, gennemføre forebyggende foranstaltninger som reaktion på tidlige advarselstegn på indskrænkning af det civile råderum og beskytte civilsamfundsorganisationer mod sådanne trusler og angreb. Med henblik herpå og for at kortlægge eksisterende overvågningsinitiativer på lokalt plan, nationalt plan, EU-plan og internationalt plan vil Kommissionen i samarbejde med FRA oprette et **onlinevidencentret om det civile råderum**. Dette videncentret vil lette adgangen til eksisterende overvågnings- og beskyttelsesprojekter, -værktøjer og -aktiviteter, herunder tilgængelige beskyttelsesforanstaltninger.

Ved at konsolidere oplysninger vil videncentret bidrage til at kortlægge tendenser og mangler i overvågningen af det civile råderum og danne grundlag for relevante foranstaltninger til at håndtere en sådan udvikling. På dette grundlag **kan yderligere beskyttelsesforanstaltninger undersøges**, f.eks. akut bistand til truede organisationer, koordinering af tilgængelige beskyttelsesforanstaltninger i medlemsstaterne, uddannelse og støtte i administrative, juridiske og logistiske ordninger. Det er afgørende at have et evidensbaseret kendskab til situationen på stedet for at kunne sikre en passende reaktion på civilsamfundsorganisationernes og menneskerettighedsforkæmperes specifikke behov.

Det er vigtigt at sikre, at EU's og de nationale politikker og lovgivning fremmer et gunstigt miljø for civilsamfundsorganisationer og at styrke indsatsen for overvågning og beskyttelse af civilsamfundsorganisationer. Konsekvensanalyser og gennemførelsesdialoger er f.eks. vigtige strukturerede processer, der hjælper med at identificere og evaluere virkningerne og konsekvenserne af planlagte politikker og lovgivning. Kommissionen vil fortsat vurdere **konsekvenserne af sine initiativer for civilsamfundet i konsekvensanalyser og evalueringer inden for rammerne af bedre regulering**.

For at støtte medlemsstaterne i den videre gennemførelse af henstilling (EU) 2023/2836 vil **Kommissionen organisere udvekslinger med medlemsstaterne for yderligere at styrke støtten til og beskyttelsen af civilsamfundsorganisationerne** mellem relevante offentlige myndigheder og interessenter samt støtte uddannelse på nationalt plan for retsvæsenets aktører om SLAPP-sager og chartret. I **udvidelseskonteksten** vil Kommissionen **styrke sine systemer for tidlig varsling**, så der kan gribes stærkere ind i forhold til nye trusler.

#### **Kommissionen vil:**

- støtte oprettelsen af et onlinevidencentret om det civile råderum, der dokumenterer eksisterende initiativer til overvågning af det civile råderum, rapporter og beskyttelsesressourcer på nationalt plan, EU-plan og internationalt plan i samarbejde med FRA
- undersøge mulighederne for at styrke og koordinere tilgængelige beskyttelsesforanstaltninger for civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere, der er i fare i EU

- støtte uddannelse af retsvæsenets aktører om SLAPP-sager, der er rettet mod civilsamfundsorganisationer, og om retssager vedrørende chartret, navnlig for så vidt angår foreningsfrihed, ytringsfrihed og forsamlingsfrihed
- støtte national kapacitetsopbygning og tilrettelægge udvekslinger med medlemsstaterne om Kommissionens henstilling (EU) 2023/2836 om beskyttelse og støtte i samarbejde med relevante aktører, herunder EØSU og FRA
- styrke EU's tidlige varslingsystemer til at opdage nye tegn på indskrænkning af det civile råderum i udvidelseslandene.

***Medlemsstaterne opfordres til at:***

- udarbejde eller opdatere dedikerede nationale strategier eller handlingsplaner for at støtte, beskytte og styrke civilsamfundsorganisationer og fremme et sikkert og gunstigt civilt råderum i overensstemmelse med Kommissionens henstilling (EU) 2023/2836.

***EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder opfordres til at:***

- fortsætte sin overvågning af og rapportering om det civile råderum og oprette et netværk af repræsentanter fra nationale institutioner og organer, EU-institutioner og -organer, civilsamfundsorganisationer og internationale organisationer, der arbejder med overvågning og beskyttelse af det civile råderum, så de kan udveksle data, erfaringer og bedste praksis.

#### **4. TILSTRÆKKELIG, BÆREDYGTIG OG GENNEMSIGTIG FINANSIERING TIL CIVILSAMFUNDET**

Som en del af et generelt gunstigt miljø har civilsamfundsorganisationer brug for **tilstrækkelig og bæredygtig støtte** til at udføre deres vigtige arbejde, samarbejde effektivt med beslutningstagere og fortsat yde meningsfulde bidrag til vores samfund. I den forbindelse er **langsigtet, forudsigelig og tilstrækkelig finansiering afgørende** for at sikre den stabilitet, som civilsamfundsorganisationer har brug for for at kunne fungere uafhængigt og effektivt.

Civilsamfundsorganisationerne er afhængige af finansiering fra en kombination af **offentlige og private kilder** til at finansiere deres aktiviteter. I EU støtter Kommissionen og medlemsstaterne civilsamfundsorganisationer på forskellige måder, herunder gennem driftstilskud og projektbaseret finansiering. Civilsamfundsorganisationer kan også modtage finansiering gennem individuelle donationer og tilskud fra private fonde, filantropiske organisationer eller virksomheder og erhvervsvirksomheder. Yderligere finansieringsstøtte kan komme fra tildelingsordninger, som drives af nogle få medlemsstater, og som giver skatteyderne mulighed for direkte gennem deres selvangivelse at udpege en fast procentdel eller et fast beløb af deres indkomstskat, der skal betales til en kvalificeret enhed<sup>30</sup>.

**Finansiering er afgørende på tværs af hele spektret af civilsamfundsorganisationers aktiviteter.** Desuden er civilsamfundets inddragelse i udviklingen, gennemførelsen, overvågningen og håndhævelsen af EU's lovgivning og politikker også et specifikt finansieringsmål for flere EU-programmer. Flere EU-programmer støtter aktiviteter, der

<sup>30</sup> Italien, Litauen, Ungarn, Portugal, Rumænien, Slovenien og Slovakiet driver sådanne systemer.

gennemføres af civilsamfundsorganisationer på forskellige politikområder<sup>31</sup>. Disse omfatter Horisont Europa, herunder faciliteten for det nye europæiske Bauhaus, Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+), programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier, Erasmus+, programmet for det indre marked, Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden (AMIF), programmet for retlige anliggender, aktioner til erhvervmæssig udvikling af landdistrikterne (Leader), EU's program for bekæmpelse af svig og LIFE-programmet. I udvidelsesregionen yder EU støtte til civilsamfundsorganisationer, herunder gennem instrumentet for førtiltrædelsesbistand (IPA III). Som supplement til EU-finansieringen ydes der tilskud fra Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og Norge, som støtter civilsamfundsorganisationer i Europa gennem [Active Citizens Fund](#).

**Partnerskab og gennemsigtighed** er nøgleprincipper for EU-finansiering. **Den Europæiske Unions partnerskabsprincip** kræver et tæt samarbejde mellem offentlige myndigheder og en bred vifte af partnere, herunder arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer, gennem hele livscyklussen for EU-finansierede programmer. Dette princip sikrer, at forskellige interessenter inddrages i forberedelsen, gennemførelsen, overvågningen og evalueringen af EU-midler for at forbedre deres effektivitet og ansvarlighed<sup>32</sup>.

I overensstemmelse med de gældende retskrav er **gennemsigtighed** fortsat det ledende princip i forvaltningen af EU-budgettet. Der er indført specifikke sikkerhedsforanstaltninger og procedurer for at sikre, at EU-finansiering til alle typer støttemodtagere (fra virksomheder til civilsamfundsorganisationer og enkeltpersoner) er **gennemsigtig og ansvarlig**, og for at sikre **respekt for EU's værdier**, herunder ved at offentliggøre oplysninger om modtagere af EU-midler ved direkte og indirekte forvaltning<sup>33</sup>.

I henhold til de gældende regler, navnlig EU's [finansforordning](#), samt kontraktlige rammer for tilskud, er der indført stærke sikkerhedsforanstaltninger for at sikre, at **enhver enhed og ethvert projekt, hvis mål er uforenelige med EU's værdier, ikke modtager støtte**. For yderligere at styrke disse sikkerhedsforanstaltninger og krav har Kommissionen forpligtet sig til at overveje muligheden for at tilføje risikoindikatorer for at styrke kontrollen med overholdelsen af EU's værdier som led i udviklingen af [Arachne](#)-risikovurderingsværktøjet, hvis det er teknisk muligt og lovligt, samt at undersøge muligheden for at øge hyppigheden af opdateringer af offentligt tilgængelige data i sit

---

<sup>31</sup> Disse programmer kan gennemføres under direkte, indirekte eller delt forvaltning. Ca. 80 % af EU's finansieringskilder til NGO'er forvaltes af de enkelte EU-lande. Hvert land tilbyder [detaljerede oplysninger om finansiering](#) og ansøgningsprocedurer på forvaltningsmyndighedernes websteder. Tildelingen af EU-midler under direkte forvaltning sker efter offentligt tilgængelige indkaldelser. Baseret på de regler, der er fastsat i [EU's finansforordning \(EU, Euratom\) 2024/2509](#), herunder de centrale principper om gennemsigtighed og ligebehandling, vurderes alle gyldige finansieringsansøgninger i forhold til de kriterier for støtteberettigelse, udelukkelse, udvælgelse og tildeling, der er angivet i indkaldelserne. Se [finansieringsmuligheder for NGO'er](#) for en oversigt.

<sup>32</sup> Princippet blev styrket ved at medtage muligheden for at afsætte en passende procentdel af ressourcerne til administrativ kapacitetsopbygning hos arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsorganisationer og ved at fremhæve den rolle, som [den europæiske adfærdskodeks for partnerskab](#) spiller i alle faser af programmeringen og gennemførelsen.

<sup>33</sup> Disse oplysninger er offentligt tilgængelige på Kommissionens [websted for systemet for finansiel gennemsigtighed](#). Den seneste revision af finansforordningen indførte mere ambitiøse bestemmelser om gennemsigtighed, som finder anvendelse fra den flerårige finansielle ramme efter 2027.

system for finansiel gennemsigtighed<sup>34</sup>. Desuden offentliggjorde Kommissionen et notat med [vejledning](#) om, hvilke typer aktiviteter Unionen ikke bør gøre finansiering betinget af som led i udarbejdelse af politik og lovgivning, gennemførelse af politik, overvågning og håndhævelse.

Der er behov for en yderligere indsats for at sikre **adgang til offentlig finansiering i hele EU**. Civilsamfundsorganisationer rapporterer, at offentlig finansiering ofte primært rettes mod statslige institutioner, med begrænset og inkonsekvent adgang for civilsamfundsorganisationer, især græsrodsorganisationer og mindre organisationer<sup>35</sup>. Desuden har civilsamfundsorganisationer, der arbejder med emner vedrørende grupper, som er underrepræsenterede, marginaliserede og i sårbare situationer, ofte svært ved at få adgang til langsigtet finansiering.

Kommissionen har allerede taget flere skridt til at **forenkle** gældende procedurer, **reducere den administrative byrde** og **tilpasse** disse procedurer til civilsamfundsorganisationernes behov på stedet (f.eks. gennem anvendelse af faste beløb og flerårige arbejdsprogrammer). Den øgede anvendelse af finansiel støtte til tredjeparter, hvor EU-midler udbetales til mindre organisationer af større civilsamfundsorganisationer, har gjort det muligt for EU-midler at nå ud til små organisationer og græsrodsorganisationer, som ellers ikke ville have haft adgang til EU-midler, og bidrager dermed til at støtte et bredt og mangfoldigt civilsamfund. Det har f.eks. været afgørende for at støtte civilsamfundsorganisationer, der arbejder for at beskytte og fremme EU's værdier under programmer som [EU DEAR](#) og programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier<sup>36</sup>.

Med et samlet budget på over **1,5 mia. EUR for perioden 2021-2027** indtager **programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier** en enestående plads i civilsamfundsorganisationernes finansieringslandskab, da det ofte er den eneste finansieringskilde, der er til rådighed for civilsamfundsorganisationer, der arbejder med grundlæggende rettigheder og værdier i EU. Siden 2021 har programmet støttet mere end 6 000 civilsamfundsorganisationer i alle medlemsstater og støtteberettigede ikke-EU-lande. I de første fire års gennemførelse var civilsamfundsorganisationerne de vigtigste modtagere af programmets midler, idet de modtog 77 % af de tildelte midler. Kommissionen vil fortsat yde finansiel støtte til civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere, der er i fare, herunder ved at undersøge muligheden for **yderligere at udvide anvendelsen af finansiel støtte til tredjeparter** på tværs af relevante EU-finansieringsprogrammer.

Kommissionens forslag til **den flerårige finansielle ramme (FFR) 2028-2034**<sup>37</sup>, der blev vedtaget den 16. juli 2025, gør det klart, at finansiel støtte til civilsamfundsorganisationer fortsat vil være en prioritet i de kommende år på tværs af en række politikområder. Det nye **AgoraEU-program** vil bygge videre på succesen med de nuværende programmer Kreativt Europa og programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier med et **øget samlet vejledende budget på næsten 9 mia. EUR**. Ved at konsolidere støtten til kultur, medier og civilsamfund vil AgoraEU styrke beskyttelsen og fremme af grundlæggende rettigheder, fremme demokratisk deltagelse og modstandsdygtighed,

---

<sup>34</sup> Se [Europa-Kommissionens svar på Revisionsrettens særberetning 11/2025](#).

<sup>35</sup> [Faktuel sammenfattende rapport](#).

<sup>36</sup> [Rapport om midtvejsevalueringen af programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier og 2024-rapporten om chartret](#).

<sup>37</sup> Se [her](#) for yderligere oplysninger om EU's forslag til FFR for 2028-2034.

fremme kulturel mangfoldighed og kunstnerisk frihed samt understøtte et frit og mangfoldigt informationslandskab.

Det foreslåede [Erasmus+-program](#) vil integrere [Det Europæiske Solidaritetskorps](#) med et vejledende budget på **40,8 mia. EUR**, og ud over at støtte tilegnelsen af færdigheder vil det fremme modstandsdygtighed, deltagelse i det demokratiske liv og aktivt medborgerskab gennem formelle, ikke-formelle og uformelle læringsforløb. Programmet [Horisont Europa](#) vil fortsat støtte forskning, der har til formål at styrke demokratiet, herunder ved at fremme borgerdeltagelse.

Som en del af FFR-forslaget har de foreslåede **nationale og regionale partnerskabsplaner** også til formål at støtte reformer og investeringer for at opbygge civilsamfundets og arbejdsmarkedets parterers kapacitet til at værne om EU's værdier, medborgerskabsundervisning og unges deltagelse. FFR-forslaget anerkender og bekræfter også princippet om partnerskab med civilsamfundsorganisationer og bygger **på en tilgang med flerniveaustyring**. Den **EU-facilitet**, der også foreslås som en del af denne fond, yder bl.a. finansiering til miljø- og klimaforanstaltninger, herunder for at støtte og styrke civilsamfundsorganisationer. Mere generelt vil FFR 2028-2034, når den er vedtaget, yderligere harmonisere og forenkle procedurerne og dermed mindske den administrative byrde for civilsamfundsorganisationer på stedet. Kommissionen opfordrer derfor Europa-Parlamentet og Rådet til at overveje den afgørende rolle, som finansiering af civilsamfundsorganisationer spiller i de kommende forhandlinger om FFR for 2028-2034.

#### ***4.1. Mobilisering af aktører og samling af ressourcer***

EU-finansiering er afgørende for at styrke civilsamfundsorganisationerne, men det er klart, at civilsamfundsorganisationernes finansieringsbehov i hele EU og i kandidatlandene kun kan opfyldes ved finansiering fra forskellige kilder. Ud over offentlige donorer på nationalt plan, EU-plan og internationalt plan spiller **private donorer** (herunder virksomheder) og **filantropiske organisationer** (individuelle fonde, fælles fonde og netværk) også en stadig større rolle. Donorer skal selv kunne operere i et gunstigt retligt og lovgivningsmæssigt miljø, der beskytter filantropiske friheder og letter (grænseoverskridende) donationer. Dette omfatter en retlig ramme, der anerkender fonde og foreninger (herunder på tværs af grænser), samt sikrer, at civilsamfundsorganisationer og donorer kan drage fordel af de skattelettelser, som medlemsstaterne ønsker at give i forbindelse med donationer<sup>38</sup>.

Civilsamfundsorganisationer rapporterer, at det ofte er vanskeligt at finde oplysninger om de forskellige typer finansiering, der er tilgængelige, og de enheder, der tilbyder dem. Der er behov for mere informationsudveksling, dialog og samarbejde både mellem donorer og mellem donorer og civilsamfundsorganisationer for mere strategisk at beslutte, hvordan støtte kan ydes på forskellige måder og for at undgå overlap. **Kommissionen vil derfor fremme dialogen mellem donorer** og mellem donorer og civilsamfundsorganisationer, herunder via civilsamfundsplatformen, med henblik på at udveksle erfaringer, identificere finansieringshuller og bedre sikre komplementaritet mellem finansieringskilderne.

---

<sup>38</sup> Princippet om ikkeforskelsbehandling indebærer, at medlemsstaterne ikke må begrænse skattefordele til indenlandske velgørende organisationer eller donationer/arv til indenlandske enheder, samtidig med at sammenlignelige udenlandske velgørende organisationer eller donationer/arv til sammenlignelige udenlandske velgørende organisationer udelukkes fra sådanne fordele. Se Rådets henstilling C(2023) 1344 om udvikling af socialøkonomiske rammebetingelser og tilhørende arbejdsdokumenter fra Kommissionens tjenestegrene.

Civilsamfundsorganisationer har ofte brug for andre former for støtte, såsom **bistand i naturalier**, som kan ydes af fagfolk eller frivillige. Især kræver det at navigere i det nuværende retlige, administrative, lovgivningsmæssige og teknologiske miljø, som civilsamfundsorganisationer opererer i, i stigende grad ikke blot at have de nødvendige finansielle midler, men også at have specifikke færdigheder og ekspertise. Juridisk bistand ydet af **pro bono-advokater** kan spille en vigtig rolle i denne henseende<sup>39</sup>. De kan bistå med juridiske spørgsmål og spørgsmål om regelefterlevelse (f.eks. om gældende beskæftigelses- og skatteforpligtelser), give civilsamfundsorganisationer mere råderum til at udføre centrale aktiviteter samt støtte disse kerneopgaver (f.eks. gennem fortalerarbejde, forskning, kapacitetsopbygning og uddannelse samt strategiske retssager).

Pro bono-advokater kan også støtte civilsamfundsorganisationer i at håndtere trusler og angreb, såsom smædekampagner og SLAPP-sager, herunder ved at repræsentere civilsamfundsorganisationer i retten og yde juridisk rådgivning. Kommissionen vil derfor **arbejde for at forbinde netværk af pro bono-advokater med civilsamfundsorganisationer** på tværs af sektorer og med behov for støtte for at lette støtten i administrative, mobilitetsmæssige, juridiske og finansielle spørgsmål.

***Kommissionen vil:***

- fremme dialogen mellem donorer og mellem donorer og civilsamfundsorganisationer, herunder via civilsamfundsplatformen, for at udveksle erfaringer, identificere finansieringshuller og bedre sikre komplementaritet mellem finansieringskilder
- arbejde på at forbinde netværk af pro bono-advokater med civilsamfundsorganisationer på tværs af sektorer, som har behov for støtte, for at lette bistand med administrative, mobilitetsmæssige, juridiske og finansielle forhold
- undersøge muligheden for yderligere at udvide anvendelsen af finansiel støtte til tredjeparter på tværs af relevante EU-finansieringsprogrammer, hvor det er relevant.

***Medlemsstaterne opfordres til at:***

- etablere og opretholde et gunstigt retligt og lovgivningsmæssigt miljø for civilsamfundsorganisationer og donorer, herunder filantropi, bl.a. gennem gennemførelsen af princippet om ikkeforskelsbehandling og Rådets bredere henstilling om udvikling af socialøkonomiske rammebetingelser
- supplere EU-midler til civilsamfundsorganisationer med nationale støttemekanismer i overensstemmelse med Kommissionens henstilling (EU) 2023/2836.

## **5. CIVILSAMFUNDET I EU'S EKSTERNE AKTIVITETER**

EU's tilsagn om at samarbejde med, beskytte og støtte civilsamfundet afspejles også i dens optræden udadtil. EU arbejder tæt sammen med civilsamfundet for at **fremme virkeliggørelsen af menneskerettighederne for alle** – ved at anvende universelle normer, der er styret af international menneskerettighedslovgivning. Civilsamfundsorganisationer yder vigtige bidrag til at styrke demokratiet og modstandsdygtige samfund globalt. De fungerer f.eks. ofte som gennemførelsespartnere for EU-finansierede projekter inden for udviklingssamarbejde, humanitær bistand og kapacitetsopbygningsprogrammer og

<sup>39</sup> Se f.eks. de tjenester, der leveres af [PILnet](#).

overvåger handels- og associeringsaftaler for at sikre, at menneskerettighedsklausuler og klausuler om bæredygtig udvikling overholdes.

### **5.1. Samarbejde med civilsamfundsorganisationer internationalt**

Civilsamfundsorganisationer inviteres regelmæssigt til at dele deres ekspertise om EU's eksterne politikker og bidrage til de menneskerettighedsdialoger, som EU regelmæssigt fører med partnerlande og -regioner. På landeniveau spiller EU-delegationerne en afgørende rolle i samarbejdet med civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere og kan overvåge situationen for demokrati, menneskerettigheder og det civile råderum lokalt.

EU's [NGO-menneskerettighedsforum](#) har i årtier givet civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere en reel mulighed for at drøfte internationale partnerskaber, menneskerettighedsspørgsmål og tage fat på udfordringer for det civile råderum globalt direkte med EU's modparter. [Politisk forum for udvikling](#) og de to civilsamfundsfaciliteter for de sydlige og østlige nabolande udgør også fora for samarbejde med civilsamfundsorganisationer på tværs af en række EU-politikker. Kommissionen er fast besluttet på at styrke sin støtte til civilsamfundet i hele verden, herunder for at muliggøre civilsamfundets deltagelse i multilaterale fora.

EU samarbejder med civilsamfundsorganisationer om udrulningen af EU's [Global Gateway](#)-strategi og har oprettet [Global Gateway-rådgivningsplatformen for civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder](#) til dette formål. Civilsamfundsorganisationer spiller også en vigtig rolle i overvågningen og gennemførelsen af handelsaftaler, navnlig gennem interne rådgivende grupper. EU har sammen med medlemsstaterne og civilsamfundet udviklet **køreplaner for samarbejde med civilsamfundet** på partnerlandniveau med henblik på at etablere en vedvarende og struktureret dialog mellem disse aktører. I den forbindelse er Kommissionen fortsat fast besluttet på at støtte og fremme [lokalt styrede civilsamfundsorganisationers reaktioner og retfærdige partnerskaber](#) i humanitære sammenhænge. Dette vil ske ved at støtte og styrke civilsamfundsorganisationernes kapacitet, ved at øge mængden af humanitær bistand til lokale civilsamfundsorganisationer og ved gradvist at uddelegere mere myndighed til lokale aktører, herunder civilsamfundet.

På tværs af disse mekanismer anlægges der en sikkerhedsfølsom tilgang i samarbejdet med civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere, hvor der tages hensyn til de særlige omstændigheder for de involverede parter, for at sikre, at selve samarbejdet ikke udsætter organisationerne for yderligere risici.

### **5.2. Beskyttelse og støtte til civilsamfundsorganisationer globalt**

EU fastholder et mangeårigt tilsagn om at beskytte og støtte civilsamfundet og det civile råderum globalt og på nationalt plan. Dette afspejles f.eks. i [meddelelsen om EU's engagement i civilsamfundet på området eksterne forbindelser](#), [EU's handlingsplan om menneskerettigheder og demokrati 2020-2027](#)<sup>40</sup>, [EU's retningslinjer for menneskerettigheder](#) og vedrørende [menneskerettighedsforkæmpere](#) og [Rådets konklusioner fra 2019 om demokrati](#) samt i anvendelsen af den

---

<sup>40</sup> Forlængelsen af handlingsplanen om menneskerettigheder og demokrati blev ledsaget af [Rådets konklusioner](#), der bekræftede EU's støtte til civilsamfundet og menneskerettighedsforkæmpere som en nøgleprioritet i EU's udenrigspolitik.

menneskerettighedsbaserede tilgang i internationale partnerskaber<sup>41</sup>. Støtte til civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere samt øget deltagelse i det offentlige og politiske liv, især for kvinder og unge, er kerneprioriteter i EU's udenrigspolitik.

For yderligere at fremme disse mål samarbejder EU med internationale organisationer og fora, der udvikler normer for det civile råderum. Disse omfatter Europarådet, De Forenede Nationer, Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling samt Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europas Kontor for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder.

EU's [årsberetninger om menneskerettigheder og demokrati](#) er et vigtigt instrument til at overvåge situationen for civilsamfundsorganisationer og det civile råderum globalt. Andre mekanismer, såsom valgobservationsmissionerne, gør det muligt for EU at vurdere valg miljøet, herunder betingelserne for national civilsamfundsobservation, og EU samarbejder bredt med civilsamfundet under disse missioner.

Støtte til civilsamfundsorganisationer, især græsrodsorganisationer, kapacitet og modstandsdygtighed, så de meningsfuldt kan deltage i politiske beslutningsprocesser, er en prioritet i **de østlige nabolande**, især i lyset af et stadigt mindre civilt råderum<sup>42</sup>. [Middelhavspagten](#) understreger betydningen af at opretholde et dynamisk civilsamfund i de sydlige nabolande og har til formål at styrke civilsamfundet, unge og lokalsamfund, opbygge deres kapacitet og fremme deres deltagelse i lokale eller regionale dialoger.

EU har intensiveret sin indsats for at beskytte det civile råderum og menneskerettighedsforkæmpere, herunder når de er mål for tværnational undertrykkelse, både offline og online. EU har f.eks. lanceret "EU System for Enabling Environment" (EU SEE)<sup>43</sup> for civilsamfundet, som støtter civilsamfundsorganisationer i over 80 lande i at overvåge deres civile råderum, give tidlige advarsler om restriktioner og bidrage til reaktioner.

Kommissionen har også udarbejdet retningslinjer via sin [visumhåndbog](#), herunder om udstedelse af visa til menneskerettighedsforkæmpere, og tilbyder uddannelse i dette<sup>44</sup>. Sammen med medlemsstaterne vil den fortsat fremme håndbogen og dens gennemførelse, navnlig i forbindelse med vejledningen vedrørende menneskerettighedsforkæmperes særlige behov.

### **5.3. Finansiering og opbygning af partnerskaber**

Siden 2013 har EU støttet [Den Europæiske Demokratifond](#)<sup>45</sup>, som yder afgørende støtte og beskyttelse til civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere i krise

---

<sup>41</sup> Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, "[Applying the Human Rights Based Approach to international partnerships](#)".

<sup>42</sup> Dette omfatter støtte til civilsamfundsorganisationer, navnlig græsrodsorganisationer, i nogle lande i Østpartnerskabsregionen.

<sup>43</sup> EU SEE er et partnerskabsprogram, der har til formål at støtte civilsamfundet i at trives globalt ved at forhindre bestræbelser på at begrænse det civile råderum.

<sup>44</sup> Uddannelseskurserne gennemføres navnlig gennem et projekt, der medfinansieres af Europa-Kommissionen under [instrumentet for grænseforvaltning og visa](#) (IGFV) og er udviklet af den svenske migrationsstyrelse.

<sup>45</sup> Den Europæiske Demokratifond er en uafhængig, tilskudsydende organisation, der blev oprettet i 2013 af EU og dets medlemsstater som en selvstændig international trustfond til fremme af demokrati i det europæiske nabolandsområde, Vestbalkan, Tyrkiet og andre områder.

og undertrykkende miljøer. EU's **mekanisme for menneskerettighedsforkæmpere** er en specifik EU-finansieret beskyttelsesmekanisme, som er oprettet for at støtte menneskerettighedsforkæmpere i tredjelande<sup>46</sup>, og som yder forskellige former for støtte (f.eks. fysisk og digital beskyttelse, juridisk og medicinsk bistand, overvågning af retssager og fængsler, kapacitetsopbygning, fortalrarbejde og midlertidig flytning).

Der ydes finansiering til civilsamfundsorganisationer gennem instrumentet for nabolik, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde, f.eks. ved tilskud til menneskerettigheder, demokrati og civilsamfund som led i de tematiske programmer.

I Kommissionens **FFR-forslag for 2028-2034** forbliver samarbejde med og støtte til civilsamfundsorganisationer i partnerlande en prioritet under det foreslåede [instrument for et globalt Europa](#). Dette omfatter det fortsatte tilsagn om at sikre menneskerettigheder og demokrati globalt.

#### **5.4. Fremadrettet: udvikling af modstandsdygtighed**

**EU vil fortsat støtte det civile råderum og et gunstigt miljø** for civilsamfundet globalt og overvåge menneskerettigheder, demokrati og det civile råderum gennem eksisterende mekanismer. Den vil også fortsat yde støtte og beskyttelse til civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere, der er i fare, herunder mod tværnational undertrykkelse, gennem initiativer såsom ProtectDefenders.eu og Den Europæiske Demokratifond.

EU optrapper sit samarbejde med civilsamfundet på globalt og regionalt plan omkring centrale processer såsom **regionale topmøder**. EU vil fortsat indgå i en regelmæssig dialog med civilsamfundsorganisationer som centrale partnere i sit arbejde med menneskerettigheder, demokrati og udenrigspolitik og vil høre dem og menneskerettighedsforkæmpere i forbindelse med forberedelsen af den næste **EU-handlingsplan for menneskerettigheder og demokrati**. Den vil også organisere **fælles strukturerede dialoger på højt plan med civilsamfundet** i partnerregioner, f.eks. inden for rammerne af topmødet mellem Den Afrikanske Union og EU.

I henhold til **Middelhavspagten** vil flere initiativer sætte centrale aktører i stand til konkret at støtte deres lokalsamfund, navnlig ved at oprette en parlamentarisk ungdomsforsamling for Middelhavsområdet, støtte udviklingen af en middelhavsciviltjeneste, styrke organisationer ledet af kvinder som centrale aktører i deres lokalsamfund og styrke samarbejdsmekanismerne på lokalt plan for at fremme social inklusion, herunder for personer i sårbare situationer.

#### **Kommissionen vil:**

- styrke samarbejdet med civilsamfundet på tværs af alle politikområder i EU's optræden udadtil, herunder gennem EU-delegationerne
- høre civilsamfundsorganisationer om et gunstigt miljø for civilsamfundet i forbindelse med forberedelserne af EU's næste handlingsplan for menneskerettigheder og demokrati
- styrke sin støtte til civilsamfundet i hele verden, herunder for at muliggøre civilsamfundets deltagelse i multilaterale fora

<sup>46</sup> Mekanismen har støttet over [85 000 menneskerettighedsforkæmpere siden 2015](#).

- tilrettelægge en fælles struktureret dialog på højt plan med civilsamfundet ved topmødet mellem Den Afrikanske Union og EU og fortsætte med at fremme sådanne fælles dialoger med sine regionale partnere
- styrke sit engagement i Team Europe-demokratiinitiativet for at drøfte nye og udviklende trusler mod det civile råderum
- indgå nye rammepartnerskabsaftaler for at opbygge kapacitet og forbinde civilsamfundsorganisationer gennem målrettede initiativer i partnerregionerne.

***Medlemsstaterne opfordres til at:***

- koordinere med EU-delegationerne på stedet for at sikre en effektiv gennemførelse af EU's handlingsplan for menneskerettigheder og demokrati og af EU's retningslinjer om menneskerettigheder samt for at støtte udrulningen af den nye generation (2025-27) af landekøreplaner for samarbejde med civilsamfundsorganisationer
- øge bevidstheden om og styrke kapaciteten, herunder gennem nye kurser, om vejledningen i visumhåndbogen om visumlempelse for menneskerettighedsforkæmpere, der søger beskyttelse på EU's område.

## **6. KONKLUSION**

Civilsamfundet er demokratiets hjørnesteen i og uden for EU. Civilsamfundet bidrager til politikudformningen ved at indgå partnerskaber med nationale regeringer og EU-institutioner om gennemførelsen af politikker og ved at levere en bred vifte af støtte og tjenester på tværs af alle samfundssektorer. Civilsamfundets aktive deltagelse i et gunstigt civilt råderum, fri for trusler og angreb, bidrager til at fremme og beskytte de værdier, som EU bygger på.

EU-strategien for civilsamfundet danner grundlag for styrket engagement, støtte og beskyttelse samt et stærkt civilsamfund. Den fremlægger et sammenhængende og gensidigt forstærkende sæt af foranstaltninger, der effektivt skal forbedre beskyttelsen af og støtten til civilsamfundet og muliggøre et effektivt og meningsfuldt samarbejde med beslutningstagere på både EU-niveau og nationalt niveau samt i EU's optræden udadtil.

Denne strategis gennemførelse kræver en indsats på alle niveauer. EU's institutioner, organer og agenturer samt medlemsstaterne og udvidelseslandene skal alle bidrage. Strategien anerkender, at det civile råderum i medlemsstaterne og udvidelseslandene udgør et kontinuum og et fælles demokratisk rum, og at et dynamisk civilsamfund i et gunstigt civilt råderum er afgørende for fremskridt hen imod tiltrædelse. På globalt plan vil EU fortsat samarbejde med sine partnerlande og med internationale organisationer for at skabe et gunstigt miljø for civilsamfundet og fremme stærkere engagement, beskyttelse og støtte til civilsamfundsorganisationer i hele verden.

Kommissionen vil regelmæssigt indkalde til drøftelser med medlemsstaterne, civilsamfundet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder, internationale organisationer og andre relevante aktører for at støtte gennemførelsen af de foreslåede foranstaltninger og gøre status over fremskridtene.

Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og Rådet samt Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget til at støtte gennemførelsen af denne strategi. Støtten til civilsamfundsorganisationerne skal fortsat være stærk i den næste FFR

med bestræbelser på at forenkle finansieringsprocesserne, mindske de administrative byrder og forbedre adgangen gennem brugervenlige digitale værktøjer.